

۴- ویژگی‌های بخش‌های اقتصادی و بازرگانی خارجی برزیل

ویژگی‌های بخش کشاورزی، فعالیت‌های مربوط به آن:

نقش بخش کشت و ریزی را باید از نقطه نظر سیاست‌های اقتصادی دولت که همواره بسوی صنعتی‌نمودن کشور جهت‌گیری شده، بررسی نمود. علیرغم

اینکه تولیدات این بخش حدود ۶۵-۷۰ درصد از ارزش کل صادرات را در اواخر دهه ۱۹۷۰ و ۴۵-۴۰ درصد صادرات را در طی سال‌های ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ بخش بود اختصاص داده و با در نظر گرفتن این نکته که این کشوریکی از مهمترین صادرکنندگان محصولات کشت و ریزی است، با این وجود بررسی‌های اخیر نشان داده است که این بخش چندان از حمایت دولت و امکانات مالی مناسب برخوردار نبوده است. تکنیک‌های کشت و ریزی عقب مانده و بازده نسبی محصول پایین است. در اکثر مناطق کشور توجه کافی به انتخاب کود و بذرمنا سب نمی‌شود. مکانیزاسیون در مقیاس وسیع (تا این اواخر) تنها به مناطقی از ساوپائولو محدود شده بود. ناهماهنگی‌ها و عدم توازن بین زمین‌های بزرگ و زمین‌های بسیار کوچک هنوز وجود دارد.

الگوهای رشدی که در سال‌های اخیر ارائه شده اند به اهمیت بخش کشت و ریزی تنها بعنوان یک منبع ارز خارجی یا منبعی که بالقوه

می‌تواند تا مین کننده ارز خارجی کشور، از طریق گسترش مزارع بزرگ و حمایت از کشت محصولات صادراتی باشد، پرداخته اند که این سیاست بقیعت ضربه زدن به تولید مواد غذایی جهت بازار داخلی و بیکاری هزاران نفر از روستائیان و مزرعه داران کوچک که بناچار زمینهای خود را رها کرده اند تمام شده است.

تولید سالانه سویا در سال ۱۹۸۵ به اوج خود رسید که بالغ بر ۱۵/۱۲ میلیون تن بود. این رقم تا سال ۱۹۸۴ که تولید اندکی افزایش یافته و به ۱۵/۵۳ میلیون تن رسید همچنان بعنوان رکورد در تولید باقی مانده بود. اما در سال ۱۹۸۵ علیرغم خشکی هوا تولید بسیار چشمگیر بود و از مرز ۱۸ میلیون تن گذشت. تولید ذرت، گندم و لوبیای سیاه افزایش نیافته و از سال ۱۹۸۵ بدلیل نامساعد بودن شرایط آب و هوایی (خشکی در شمال شرق بدنیال طوفانها و سایر مسائل در جنوب) به علاوه مشکلاتی که به علت تغییر در نسوع کشت و شیوه تولید وجود آمده کاهش داشته است. لیکن آمارهای منتشره (۱) در سالهای ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ حاکی از رشد بی سابقه تولید غلات در برزیل میباشد. تولید غلات در سال ۱۹۸۷ برابر ۶۶ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل (۶۵ میلیون تن) ۱/۵ درصد افزایش یافته است. دلایل اصلی این موفقیت را میتوان در توجه دولت به کشاورزان، توسعه راهها و گسترش استفاده از تجهیزات کشاورزی جستجو نمود.

تولید قهوه در سالهای اخیر نوسانات زیادی داشته است. در سال ۱۹۸۱، ۴ میلیون تن قهوه (که تنها نصف آن قهوه خالص بود) بدست آمد که این رقم در سال بعد به کمتر از نصف کاهش یافت. برزیل در سال ۱۹۸۳ در مجموع ۳/۳ میلیون تن تولید قهوه داشت که در سال بعد نیز

---

(۱) - روزنامه دفاتر بازرگانی خارج از کشور - شماره یکشنبه ۶۷/۳/۸،

به کمتر از ۳ میلیون تن کاهش پیدا کرد.

مهمترین افزایش قابل ملاحظه در سالهای اخیر، تولید نیشکر بود که از میزان ۱۰۳ میلیون تن در سال ۱۹۷۶ یعنی زمانی که برنامه تولید الکل شروع شده بود به رقم ۲۴۷ میلیون تن در سال ۱۹۸۴ رسید.

تولید آب پرتغال نیز بین سالهای ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۴ دو برابر شده و به حدود ۷۰۰ هزار تن رسید. یخبندانهای مستمر در ایالت فلوریدا، آمریکا، برزیل را در برابر رجاها و آب پرتغال تغلیظ شده برتری داد و از افزایش قابل ملاحظه قیمتها در سال ۱۹۸۴ بهره مند نمود، بطوریکه صادرات این محصول سومین مقام را در صادرات محصولات کشاورزی کشور بخود اختصاص داده است. از زمان ایجاد صنایع مدرن تولیدات دامی صادرات گوشت گاو و نیوزدر آمازون (از سال ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۴) به دو برابر افزایش یافته و تعداد گاو و گاو در این کشور به صد میلیون راس میرسد.

گرایش یکجانبه بسوی کشت محصولات صادراتی حرکتی تبعیض - آمیز در عرضه مواد غذایی داخلی بوجود آورده است. زمینهایی که بویژه در شمال شرقی ایالت ساووپا لوبه تولید محصولات غذایی اساسی تخصیص داده شده بود، هم اکنون زیر کشت نیشک و یا کشت درختان پرتغال رسیده است. نیا زشدید کشور به ما زادتجاری احتمالا" سیاست گرایش بسه صادرات محصولات کشاورزی را تداوم خواهد بخشید. (حدود ۴۰ درصد مجموع صادرات سال ۱۹۸۳ مربوط به این بخش است). لکن بروز مشکلات و مصائب اجتماعی نتیجه اجتنابنا پذیر این سیاست می باشد. در شهرهایی که کمبود مواد غذایی از جاهای دیگر شدیدتر است و نیز در روستاهایی که جمعیت وسیعی از کارگران را در خود جای داده اند نشانههایی در جهت افزایش مبارزات با اعتصابات پیاپی کارگران نیشکر - در شمال شرق و مناطق تولید محصولات صادراتی ساووپا لوبه در آوریل ۱۹۸۴ اوژوئن ۱۹۸۵ -

به چشم می خورد، هرچند که جهت جلوگیری از چنین وضعی، دولت غیرنظامی جدید، در ماه مه ۱۹۸۵ تعهد کرده است که تا سال ۲۰۰۰/۱۷ میلیون خانوار را صاحب زمین نماید.

یک مانع عمده در راه اصلاح عرضه داخلی و جلوگیری از افزایش قیمت ها، نارسایی سیستم بازاری کشور به علاوه تلاشهای قبلی دولت در جهت بیشتر متمرکز نمودن بازارها بوده است. از موانع دیگر تاسیس اتحادیه - های کشاورزی (که سابقاً "محدوده کارگران نیشکر بود) است که به موازات فقیرتر شدن منطقه شمال شرق افزایش می یابد و مشکل دیگری که هیسسج موقع بر طرف نخواهد شد مسئله آب و هواست. در سال ۱۹۸۵ خشکسالی شدید در جنوب بطور جدی به محصولات سال زراعی ۸۶-۱۹۸۵ زیان وارد کرد. بنابراین این رشد این بخش احتمالاً "به سطحی پایین تر از ۹ درصد که در سال ۱۹۸۵ بوجود آمده بود خواهد رسید.

در زمینه شیلات پرزیر غم خط ساحلی طولانی که دارد، بدلیل فقدان تسهیلات زیربنایی رشد چندانى نداشته است. در سال ۱۹۸۰، حدود ۸۲۲۶۶۷ تن صید دریایی استحصال شده که ۷/۳۲ درصد آن مربوط به آبراههای داخلی بوده است. در سال ۱۹۸۳ این رقم به ۸۸۰۶۹۶ تن رسید، که درصد قابل ملاحظه ای از آن (۳/۵۱ درصد) توسط صیادان سنتی صید شده است. در سالهای اخیر صادرات شیلات به بازارهای آمریکا و اروپا رقم مهمی را بخود اختصاص داده است. در سال ۱۹۸۴ حدود ۱۶۶ میلیون دلار شیلات (شامل خرچنگ دریایی و ماهی منجمد) صادر شده بود که در مقایسه با ۱۲۹ میلیون دلار سال ۱۹۸۳ و ۱۵۲ میلیون دلار سال ۱۹۸۲، افزایش قابل توجهی یافته است.

حدود ۵/۸ میلیون کیلومتر مربع یا ۶۸ درصد مساحت این کشور

واحد: (هزار تن)

تولید ممولات عمده کشتا ورزی	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
آناناس	۶۸۱۸	۶۶۰۷	۷۰۵۰	۷۵۰۶
مانیوک	۲۲۰۷۲	۲۱۵۶۹	۲۱۲۸۹	۲۲۰۷۲
کاکائو	۲۶۳	۲۴۶	۲۴۵	۴۱۹
قهوه	۱۸۵۴	۲۳۲۱	۲۶۷۹	۲۷۵۳
ذرت	۲۱۸۶۵	۱۸۷۴۴	۲۱۱۷۲	۲۲۰۱۷
پنبه	۱۹۳۵	۱۵۹۹	۲۱۵۹	۲۸۳۶
دانه‌های خوراکی	۲۹۰۷	۱۵۹۰	۲۶۱۴	۲۵۴۷
پرتقال	۹۴۴۴	۹۴۷۶	۱۰۸۰۰	۱۱۴۱۳
سیب زمینی	۲۱۴۸	۱۸۱۸	۲۱۷۲	۱۹۸۹
برنج	۹۷۱۶	۷۷۴۱	۹۰۲۳	۹۰۲۰
سویا	۱۲۸۳۵	۱۴۵۸۲	۱۵۵۳۶	۱۸۲۷۸
نیسکر	۱۸۶۳۹۲	۲۱۶۵۳۲	۲۲۲۷۱۶	۲۲۵۹۰۴
تنباکو	۲۲۰	۲۹۵	۴۱۵	۴۱۰
کنندم	۱۸۴۹	۲۲۳۶	۱۹۵۶	۴۲۲۷
گوشت گاو	۲۳۹۷	۲۳۴۵	۲۱۵۳	۲۱۳۰
مرغ و خروس	۱۵۰۷	۱۴۸۹	۱۳۵۶	۱۴۸۳
تخم مرغ (هزار دوجین)	۹۴۰	۸۹۰	۸۷۲	۹۸۳
گوشت خوک	۹۷۰	۹۵۰	۸۶۰	۹۰۰
شهر	۱۰۱۰۰	۱۱۸۰۰	۱۰۵۰۰	۱۱۰۰۰

۱- دوجین برابر ۱۲ عدد.

Bank of Boston, Brazil in figures, 1936.

ماخذ:

بوسیله جنگلها و مناطق جنگلی پوشیده شده است، پیشرفت صنایع چوبی جهت ساخت لوازم خانگی که عمدتاً " استفاده محلی دارند مرهون وجود چوبهای سخت در محل است. با این وجود چوبهای نرم که از یالتهای جنوبی بدست می آیند از اهمیت بیشتری برخوردارند. جنگلهای کاج علیرغم کاهش چشمگیری که در سالهای اخیر داشته اند یک ذخیره تجساری معادل ۴۲۰ میلیون اصله درخت کاج را در خود جای داده است. چوب کاج که در صنایع داخلی نیز استفاده می شود یکی از اقلام مهم صادراتی است. صادرات چوب کاج از ۱۵۳ میلیون دلار مربوط به سال ۱۹۸۲ به ۱۹۲ میلیون دلار در سال ۱۹۸۳ رسیده است.

برزیل عمده ترین مصرف کننده خمیر کاغذ در گروه کشورهای در حال توسعه جهان است. طی دوره ۸۰-۱۹۷۰ مصرف خمیر کاغذ در این کشور روندی رو به افزایش داشته و طی این مدت با ۲۱۰ درصد افزایش از ۸۱/۰ میلیون تن در سال ۱۹۷۰ به ۲/۵ میلیون تن در سال ۱۹۸۰ بالغ گردیده است. تولید کاغذ از خمیر چوب بدست می آید هم برای بازار داخلی و هم برای صادرات در دهه گذشته بطور قابل ملاحظه ای گسترش یافته است. صادرات کاغذ از سطح ۱۹۶ میلیون دلار مربوط به سال ۱۹۸۲ (۲۵۷۰۰۰ تن) به ۲۴۰ میلیون دلار در سال ۱۹۸۳ (۴۴۰ هزار تن) و ۴۱۲ میلیون دلار در سال ۱۹۸۴ (۷۱۰/۰۰۰ تن) رسیده است.

جدول شماره ۴- تولید انواع چوب (باستثنا ۴ پوست درخت) براساس
 برآوردهای F.A.O.

واحد: هزار مترمکعب

۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۳۱۷۴۴	۳۱۷۴۴	۳۱۷۴۴	۳۱۷۴۴	تراورس + الوار + چوب روکش
۲۰۹۰۰	۲۰۹۰۰	۲۰۹۰۰	۲۰۹۰۰	چوب کاغذسازی
۵۰۲۶	۴۹۱۷	۴۸۰۹	۴۷۰۱	سایر چوبهای صنعتی
۱۶۴۵۰۷	۱۶۰۹۲۱	۱۵۷۳۷۰	۱۵۳۸۶۸	چوب سوخت و زغال
۲۰۴۱۶۵	۲۲۰۲۴۸	۲۱۶۴۶۳	۲۱۳۰۰۲	جمع کل

2-F.A.O., Yearbook of forest products, 1984.

مأخذ:

ویژگیهای بخش صنعت ، معدن و انرژی :

.....

الف - بخش صنعت

از اوایل قرن بیستم که نرخ رشد بخش صنعت از کشاورزی فزونی یافت ، دائما این بخش توسعه یافته و دارای تنوع بیشتری گردیده است . بجز در دوره رکودهای بین المللی در دهه (۱۹۷۰ و ۱۹۸۰) که فشارهای داخلی خساراتی بر این بخش وارد نمودند ، همواره نرخ رشد صنعت از نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بالاتر بوده است .

برطبق سرشماری صنعتی ، در سال ۱۹۸۰ ، تعداد ۱۱۸۳۲۸ واحد واحد صنعتی ، بیش از ۴/۶ میلیون نفر شاغل را در خود جای داده اند . تنها در سال ۱۹۸۱ بود که رکود بطور جدی بر این بخش تاثیر گذاشت و آن زمانی

بود که نرخ رشد صنعت مواجه با ۱/۱۰ درصد کاهش گردید. با ساری مجدد در سال ۱۹۸۲ منجر به یک رشد ناچیزی در همان سال شد ولی در سال ۱۹۸۳، ۶/۳ درصد دیگر کاهش در رشد این بخش بوجود آمد. در سال ۱۹۸۴ صنایع برزیل آغا زگر با زگشتی بسوی رونق (با رشد مثبت ۶/۱ درصدی) و مجدداً " در سال ۱۹۸۵ شاهد نرخ رشد ۸/۳ درصدی بوده اند. در اواسط سال ۱۹۸۵، الگوی رشدی بر مبنای توسعه صادرات تحت تاثیر رشدی که در بازار داخلی بوجود آمد ارائه شد. همچنین رشد قابل ملاحظه‌ای در زمینه کالاهای مصرفی با دوام و بی دوام در سال ۱۹۸۵ در بخش‌های نظیر نساجی، پوشاک و کالاهای پلاستیکی بوجود آمد که پاسخی به تقاضای محدود ایجاد شده بود. اگرچه این رشد گسترده‌گی زیادی پیدا کرده بود اما رشد موه‌ثر را می‌توان در بخش کالاهای سرمایه‌ای به علاوه ماشین آلات و لوازم الکتریکی و ارتباطی شاهد بود.

یکی از ویژگی‌های توسعه صنعتی برزیل رشد سریعی بود که در صنایع دینامیک (Dynamic) یا تکنولوژیکی بویژه در بخش‌های فلزکاری، ماشین آلات، شیمیایی، الکتریکی، لوازم حمل و نقل بوجود آمده بود. در اواسط دهه ۱۹۷۰ این صنایع در مجموع ۵۰ درصد ارزش تولید و ۴۰ درصد از نیروی کار صنعتی را در اختیار داشتند که تقریباً "دو برابر سال ۱۹۵۰ بود. در عوض صنایع سنتی نظیر نساجی، پوشاک، مواد غذایی و نوشیدنی‌ها کاهش داشته‌اند. با قانونی که در اکتبر سال ۱۹۸۴، در زمینه حمایت از صنایع انفورماتیک گذرانده شد، این صنعت از رشد سریعی برخوردار گردید. تولید ملی در این بخش طی سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۴ حدود ۳۰ درصد افزایش یافت و در سال ۱۹۸۵ مواجه با ۳۰ درصد افزایش مجدد گردید. این صنایع پیش از ۱۳۰ شرکت کوچک و متوسط را در بر می‌گیرد که با اتکا به صادرات عظیمی که در زمینه وسایل الکترونیکی و لوازم حمل و نقل بوجود آمد، رشد چشمگیری یافت.

دولت در زمینه فعالیت‌های صنعتی نقشی فعال را دارد. در سال ۱۹۸۲ برآورد شد که ۷۰ درصد فعالیت‌ها در بخش صنعت را دولت بعهده داشته و از میان ۲۰۰ شرکتی که از نظر حجم فروش بزرگترین شرکتها می‌باشند، ۴۶ شرکت متعلق به دولت بوده است. همین نسبت برای سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ حفظ شده است. در عین حال اختیاراتی که در مقاطع مختلف از سال ۱۹۶۴ به بعد به دولت تفویض شده شامل تعیین قیمت‌ها، ایجاد معیارها و مقیاس‌های تولید و تعیین سطح دستمزد می‌باشد. دولت به این منظور خود را درگیر شرکت‌های دولتی نموده است که فعالیت‌هایی را که شرکت‌های بخش خصوصی نسبت به انجام آنها راغب نیستند بعهده بگیرد و فعالیت‌های حساسی نظیر بخش انفورماتیک و پتروشیمی را کنترل نموده و تا حدودی شرکت‌های خصوصی را آزاد بگذارد.

در میان فعالیت‌های صنعتی، صنعت هواپیما سازی و تولید

کره‌نات سدیم کاملاً در انحصار دولت است.

در سال ۱۹۸۳ بخش صنعت ۱۵/۷ درصد از نیروی کار را جذب نموده و

۲۴/۴ درصد از تولید ناخالص داخلی را بخود اختصاص داده بود. ساختار صنعتی کشور اکنون بطور قابل ملاحظه‌ای متنوع شده است که تماماً متاثر از وسعت این بخش می‌باشد. خصوصیت ویژه صنایع، ظرفیت بالای تولیدات صنعتی است که تابع مواد اولیه و بخش‌های معدن و انرژی است. بخش عظیمی از تولیدات نیشکر در صنعت الکل سازی مصرف می‌شود. در بخش معدن، پیش از صدور سنگ آهن، تا حدود زیادی آنرا در کارخانجات تغلیظ می‌کنند. ظرفیت تولید فولاد در تبریز بالغ بر ۲ میلیون تن در سال است (۱۹۸۵). در سال ۱۹۸۳ تولید فولاد، ۱۴/۷ میلیون تن بوده که این رقم در سال ۱۹۸۴ به ۱۷ میلیون تن بالغ شده است. تولیدات این صنعت،

صنایع خودروسازی و قطعات را تغذیه می کند. این کشور در زمینه سیستمهای هیدروالکتریکی و نیروی محرکه که تولیدکننده توربینها، ژانرا تورها، ترانسفورما تورها و تراکتورها هستند خودکفاست. نهادهای صنعتی مورد استفاده در بخش کشا و رزی بطور فزایندهای از بخش شیمیایی داخلی تامین می شود. همچنین صنعت ساخت وساط نقلیه، تراکتورها را به بازار وسیع داخلی عرضه نموده و تصمیم شرکت فورد مبنی بر تولید تراکتوری بنام (World Tractor) در کشور، در توسعه بخش کشا و رزی موثر بوده است.

توسعه سریع بخش صنعت در دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ که ابتدا بدنبال ورود تولیدکنندگان اروپایی و سپس امریکایی روی داد. سطح تولید وساط نقلیه را در اوایل دهه ۱۹۷۰ به بیش از یک میلیون دستگاه رسانید. اما رکودی که در اوایل دهه ۱۹۸۰ آغاز شد، ضربه سختی بر بخش اتومبیل سازی وارد آورد. زیرا موجب کاهش تقاضا به میزان ۴۰ درصد گردید. و در سال ۱۹۸۲ تولید آن به ۸۹۰ هزار دستگاه تنزل یافت. با این وجود در سال ۱۹۸۴ این وضع بهبود یافت و حدود ۲۰ درصد از وساط نقلیه تولید شده صادر شد.

دو تغییر عمده در اوضاع فعلی این بخش از صنعت رخ داد. یکی کاهش تدریجی قدرت و تسلط فولکس واگن بر این بخش و دیگری تبدیل کامل موتورهای با سوخت بنزین به موتورهای با سوخت الکل برای کلیه تولیداتی که جهت بازار داخلی در نظر گرفته شده اند. سهام بازار میان تولیدکنندگان (که بوسیله آنها می توان سطح تسلط خارجی را آشکار نمود) به این ترتیب است:

حدود ۳۵ درصد آن به فولکس واگن، نزدیک به ۳۰ درصد به جنرال

موتورز، ۲۰ درصد به فورد، ۱۰ درصد به فیات و ۳ درصد به مرسدس بنزا اختصاص یافته است. در سال ۱۹۸۳ ۱۰ زمین ۵۳۶۶۰۰ دستگاه ماشین سواری و وانست که به با زار داخلی عرضه شده بودند، متجاوزاً ۹۰ درصد از آنها با سوخت الکل حرکت می کردند. ایجاد تکنولوژی مورد نیاز و ظرفیت بالای تولیدات صنعتی در برزیل زمینه ای برای صادرات در آینده بویژه به کشورهای جهان سوم فاقد نفت بوجود آورده است. نسبت به لای صادرات برزیل در بخش تولیدات صنعتی را میتوان بعنوان معیاری برای نشان دادن توانایی و پیچیدگی تکنولوژی تولیدات صنعتی این کشور در نظر گرفت.

علاوه بر اتومبیل، برزیل، هواپیماهای جت مسافربری (پهیزه نوع (۱) با ندرانت که با صرفه تر و راحت تر است) نیز صادر می کند و شرکت دولتی امبرا (EMBRAER) مدل های صادراتی خود را توسعه داده و اقداماتی برای تولید آنها در سطوح نظامی و غیر نظامی با مشارکت دول خارجی و شرکتها انجام داده است. نتیجه این پیشرفت در توسعه شرکت دولتی انجسا (ENGESA) که تولیدکننده وسائط نقلیه نظامی و عمدتاً "تانک وزره - پوش های سبک هستند و شرکت مهمات سازی ایمبیل (IMBEL) متبلور شد که در رده صادرات کنندگان اصلی جنگ افزار به جهان سوم در آمده اند و مدعی مقام چهارم و یا پنجم در فروش تسلیحات در جهان هستند.

و کودی که برزیل از سال ۱۹۸۱ تجربه کرده است، به بخش صنعت، بعلاوه کاهش شدید تقاضا و سرمایه گذاری، اثرشدهی گذاشت. این بحران با کاهش شدید سرمایه گذاری دولتی (از نظر تاریخی سرمایه گذاری دولتی دارای اهمیت در تمام زمینه ها بویژه در توسعه صنایع تولید کالاهای سرمایه ای بوده است) شدت یافت. کل تولیدات صنعتی در سال ۱۹۸۱ بمیزان ۵/۴ درصد کاهش داشت. در سال ۱۹۸۲ وضع اقتصادی اندکی بهبود

جدول شماره ۵-

(واحد: هزار)

۱۹۸۵	۱۹۸۲	۱۹۸۲	۱۹۸۲	تولیدات صنعتی
۱۸۸	۱۷۶	۱۶۲	۱۵۲	برونیا الکتریسته (میلیا رد وات ساعت)
۳۲۷۱۷	۲۷۰۵۰	۱۹۶۷۲	۱۵۵۳۰	نفت خام (مترمکعب)
۱۱۵۰۰	۹۲۰۱	۷۹۵۰	۵۶۱۸	الکل (مترمکعب)
۲۱۳۲۹	۱۹۳۸۱	۱۶۸۳۹	۱۳۷۲۲	مواد شیمیایی (تن)
۸۲	۷۲	۶۸	۸۱	کالا های سرمایه ای (۱۰۰ = ۱۹۸۰)
۳۰۳۵۶	۱۸۳۸۶	۱۴۶۷۱	۱۲۹۹۶	شمش فولاد (تن)
۵۵۰	۲۵۵	۲۰۱	۲۹۹	شمش آلومینیوم (تن)
۲۰۶۱۳	۱۹۲۹۵	۲۰۸۶۹	۲۵۶۲۳	سیمان (تن)
۳۳۱۱	۳۳۶۳	۳۰۵۸	۲۸۹۵	خمیر کاغذ (تن)
۳۰۵۳	۳۷۲۲	۳۴۱۷	۳۳۲۹	کاغذ و مقوا (تن)
۱۹۲	۱۹۶	۱۲۷	۱۶۷	هواپیما (فروند)
۹۶۷	۸۶۳	۸۹۵	۸۵۹	وسایل نقلیه موتوری (دستگاه)
۶۲۲	۵۵۵	۵۹۹	۳۲۷	وسایل نقلیه سوخت الکترول (دستگاه)
۲۹	۵۰	۲۷	۳۸	تراکتور (دستگاه)
۲۴۹۲۸	۲۲۷۱۸	۳۰۱۳۲	۱۹۳۵۰	لاستیک (حلقه)
				فروشهای داخلی:
۷۶۳	۶۷۹	۷۳۰	۶۹۲	وسایل نقلیه موتوری (دستگاه)
۲۱۲۳	۱۸۲۰	۱۸۳۸	۲۴۲۷	تاپ ویزبون (دستگاه)
۱۶۸۹	۱۵۹۷	۱۶۷۵	۱۷۵۰	یخچال (دستگاه)

Bank of Boston, Brazil in Figures, 1986.

مأخذ:

یافت وبه ۱/۲ درصد رسید اما مجدداً "در سال ۱۹۸۳ کاهش بیشتر شده و به ۱/۵ درصد رسید. در سال ۱۹۸۴، عمدتاً "بدلیل افزایش صادرات، تولیدات صنعتی ۶/۷ درصد افزایش یافت. در یک تصویر کلی در طول دوران رکود، بخش تولیدات کالاهای صنعتی در کل کاهش شدیدی را تحمل کرد. (یک سقوط فاجعه آمیز ۱۰/۱ درصدی در سال ۱۹۸۱، ثابت ماندن در سال ۱۹۸۲ و سقوط مجدد ۶/۳ درصد در سال ۱۹۸۳ و بهبود مورد انتظار در سال ۱۹۸۴). در حالی که بخشهای کالاهای واسطه‌ای و مصرفی مشکلات زیادی را در دوران رکود تجربه کرده‌اند، بخش کالاهای سرمایه‌ای با بیشترین مسائل دست و پنجه نرم کرده است. در سال ۱۹۸۱ رشد منفی این بخش، بمیزان ۱۸/۷ درصد بوده است. در سال ۱۹۸۲ این کاهش به ۱۰/۸ درصد رسید و در سال ۱۹۸۳ از کاهش شدیدی بمیزان ۲۰/۲ درصد برخوردار گردید. این کاهش آنقدر زیاد بود که آغاز بهبود در سال ۱۹۸۴ می‌توانست کاملاً "قابل رویت بوده و مجدداً آفازی باشد در جهت افزایش صادرات و توسعه این بخش.

ب- ویژگیهای بخش معدن: نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

منابع معدنی برزیل تنها در سالهای اخیر مورد مطالعه سیستماتیک و گسترده قرار گرفته است. با وجود آنکه معادن فراوانی کشف شده است اما فقط در این اواخر بصورتی گسترده اقدام به استخراج آنها شده است. قبلاً "تقاضای پایین و هزینه‌های بالای حمل و نقل ایمن فعالیتها را غیر اقتصادی کرده بود. معدن چیان بخش خصوصی (Garim Peiros) اغلب بر روی معادن سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی بدون توجه به مسائل قانونی معادن داخلی کشور کار می‌کنند و نقش مهمی در تولید طلا و الماس بمعهد دارند سیاست دولت در گرایش به این بخش به چند

دلیل متفاوت شکل گرفت. از جمله حساسیت نسبت به بهبود ترازپرداختها بود که با سرمایه‌گزاریهای وسیع خارجی در این بخش می‌توانست تولیدات این بخش را هم‌ما دروهم‌جانشین واردات نماید و همچنین می‌توانست بر روی تولیداتی که از این منابع معدنی به‌عنوان نهاده استفاده می‌نمود، کنترل داشته باشد. هرچند معدن سهم‌کوچکی از تولید ناخالص ملی را در این کشور بخود اختصاص داده است لیکن جای مهمی در صادرات و در تولیدات صنعتی را اشغال کرده است. برزیل دومین صادرکننده سنگ آهن در جهان بعد از استرالیا است. در سالهای ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲ صادرات این محصول به بیش از ۸۰ میلیون تن رسید. پیش از بهبود مجدد در سال ۱۹۸۴، در سال ۱۹۸۳ صادرات به ۷۲ میلیون تن کاهش یافت. ذخایر سنگ آهن برزیل به اعتقاد کارشناسان برابر $\frac{1}{3}$ کل ذخایر جهان است. به علاوه برزیل در سال ۱۹۸۳، ۵ میلیون تن و در سال ۱۹۸۴، ۶ میلیون تن صادرات فولاد داشته و در حال حاضر بخش مهمی از صادرات سنگ آهن از منطقه‌ای به نام "مربع آهنی" (۱) در ایالت میناس جریس که بزرگترین منطقه تولیدی و صادراتی سنگ آهن در جهان است صورت می‌گیرد. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

برزیل از صادرکنندگان عمده منگنز و تولیدکننده مقادیر زیاده‌دور و افزایش از مس و قلع می‌باشد. علاوه بر اینها این کشور سومین صادرکننده بزرگ پلاستیک تولیدی معادل ۵۰ تن در سال ۱۹۸۴ داشته است و عمدتاً "از فعالیت معدنچیان خصوصی در منطقه سراپلادا بر روی رودخانه توکانتینز (Tocantins) جایی که اولین اکتشاف در سال ۱۹۸۰ در آن صورت گرفت بدست می‌آید.

ذخایر بوکسیت، که تاکنون شناخته شده اند بزرگترین ذخایر

(1) - Iron Quadrangle.

(2) - Serra Pelada Region.

در امریکای لاتین هستند، هرچند میزان دقیق آن هنوز برآورد نشده است. در میناس جریس و در منطقه آمازون ذخایر فراوانی از بوکسیت وجود دارد که لااقل به ۴۶۰۰ میلیون تن بالغ می شود. کمبود منابع مالی و برنامه های بلندی پروازانه در میناس جریس، توسعه فعالیت های موجود را به تعویق انداخته، با این وجود سرمایه گذاری هایی که اخیراً "کشورهای اروپایی و ژاپن در منطقه آمازون انجام داده اند، تولید مواد آلومینیوم را در سال های آتی ترقی خواهد داد. انتظار می رود که صادرات سنگ آهن و کندله ها (Pellets) در آینده نزدیک سهم مهمی از صادرات را در برداشته باشد. اما دو عامل همواره بیشترین تاثیر را در بهره برداری و ارزیابی بخش معدن در برزیل دارد: یکی تنوع و دیگری اهمیت منابع برای تولید صنعتی.

ج- وضعیت عمومی بخش انرژی :

دسترسی به انرژی و وارداتی ارزان دگرگونی در اقتصاد برزیل را که در خلال دهه ۱۹۵۰ آغاز شده و بین سال های ۱۹۷۳-۷۴ و فشار بر تراز پرداختها، دولتهای میدیسی (Medici) و جیسل (Geisel) را وادار ساخت که به این مسئله توجه نمایند که همواره نمی توان انرژی ارزان بدست آورد. از سال ۱۹۷۹ برنامه های دولت مبتنی بر افزایش سطح خودکفایی در زمینه انرژی و کاهش در مصرف آن - به واسطه رکود بوجود آمده بود - بطور قابل ملاحظه ای واردات نفت را کاهش داد. اما از طرف دیگر کاهش هزینه های دولتی، کنترل های شدید مالی و اثرات تنزل مداوم کروزیرو (Cruzeiro) مسایلی را برای بخش انرژی بوجود آورد که منجر به استفاده از وام خارجی گردید که احتمالاً مبلغ ۳۸ میلیارد دلار از ۹۴ میلیارد دلار وام های میسان-

مدت و درازمدت و مبلغ ۳/۲ میلیار دلار را ۸/۹ میلیار دلار از تعهدات کوتاه مدت را که کشور تا پایان سال ۱۹۸۴ بدست آورده بود به خود اختصاص داده که همه اینها موجب محدود شدن استراژیهای میان مدت گردید. با اینحال تا سال ۱۹۸۵ سرمایه‌گذاریهایی قابل ملاحظه‌ای در بخش تولید الکتریسیته صورت گرفت. بعلاوه، افزایش تولید نفت نشان می‌دهد که شرکت نفت دولتی برزیل (پتروبراس) منابع جدیدی را مورد بهره‌برداری قرار داده است. این کشور تا سال ۱۹۸۶، ۹۰ درصد از انرژی مورد نیاز خود را در داخل تامین می‌نمود. انرژیهای گرانتر (بویژه جانشینهای نفت و انرژی هسته‌ای) هنوز نقش مهمی را در تولید انرژی این کشور بازی نمی‌کنند. ترازانرژی اولیه برزیل در سال ۱۹۸۳ - ظاهراً آخرین سالی است که این ترازارائه شده است - نشان می‌دهد که تقاضای کل انرژی معادل ۱۵۹/۷ میلیون تن ذغال سنگ در مقایسه با ۱۴۶/۹ میلیون تن ذغال سنگ در سال ۱۹۸۱ و ۹۱/۱ میلیون تن در سال ۱۹۷۶ می‌باشد. اما بین سالهای ۱۹۷۶ و ۱۹۸۳ سهم واردات در تقاضای کل از ۷۱ درصد به ۳۷/۸ درصد کاهش یافته است. این روند عمدتاً "بدلیل افزایش در ظرفیتهای تولید برق آبی (Hydroelectric) و افزایش در تولید نفت بویژه در میدان نفتی کامپوس (Campos) می‌باشد. اما عوامل دیگری نیز در جلوگیری از افزایش سطح تقاضا در این دوره دخالت داشته‌اند. در سال ۱۹۷۶ نیروی برق آبی تنها ۳۷/۷ درصد از کل تولیدات داخلی انرژی و ۱۰/۸ درصد از کل مصرف را تامین می‌نمود. این رقم در سال ۱۹۸۳ به ۶۷/۷ درصد از کل تولید داخلی و ۴۹/۸ درصد از کل مصرف رسید. در سال ۱۹۸۵ برزیل ۵۶ درصد از نیاز نفتی خود را در داخل تولید می‌نمود که این رقم در سال ۱۹۸۴، ۴۹ درصد بوده است.

در سال ۱۹۸۵، سرزیل تنها $\frac{1}{4}$ ظرفیت تولید نیروی برق آبی موجود خود را مورد بهره برداری قرار داده است. با این وصف نیروی برق آبی ۸۵ درصد کل نیازهای برقی کشور را تامین میکند. در اوایل سال ۱۹۸۵، بدنبال یکسری تاخیرات و مشکلات فنی، نیروگاه هسته‌ای ۶۵۷ مگاواتی شماره یک آنگرا (Angra, I) راه اندازی شد. تنها چهار نیروگاه هسته‌ای دیگر برنامهریزی شده اند که کار ساختمان سازی آنها تا اواخر دهه ۱۹۸۰ پس از تعویق افتاده است. این کشور دارای منابع غنی اورانیم می باشد و یک کارخانه غنی سازی اورانیم در سال ۱۹۸۵ شروع بکار نمود. به یمن رکودی که در کشور وجود دارد و پروژه‌هایی که بالاتر از سطح کارآیی خود در گذشته، کار می کنند، ظرفیت تولید نیروی برق برزیل بطور قابل ملاحظه‌ای مازاد بر نیاز فعلی این کشور است.

با توجه به مسئولیتهای سنگین ایجاد نیروگاههای هسته‌ای و اثرات محیطی آن (به ویژه دفن زباله‌های اتمی) نهایتاً این پروژه‌ها بنبط پروژه‌های هیدروالکتریکی کنار گذاشته شد. این تصمیم زمانی بطور جدی اعمال شد که گزارشاتی موقت در مورد خالی کردن صدها بشکه مواد سمی پنتاکلرید سدیم بوسیله پیمانکاران طرح توکو روئی، در منطقه‌ای که برای آبیاری اما ده ساخته بودند بهر ملاشد. این امر منجر به مسمومیت آب و آلوده شدن محیط زیست و از بین رفتن فوایدی شده بود که می‌توانست در اثر توسعه آب بوجدوبیا ید.

در اوایل دهه ۱۹۸۰، تغییر و تحولاتی در بخش نفت برزیل بوجود آمد که اثر مهمی بر اقتصاد داخلی، ترازپرداختها و منابع بالقوه انرژی جهان داشت. اولین پیشرفت دوبرابر نمودن عرضه نفت کشور در اثر توسعه میدان نفتی کامپوس در سواحل ایالت ریودوژانیرو بود. دومین پیشرفت که از اهمیت گسترده تری برخوردار بود، جانشین

نمودن بخش قابل ملاحظه‌ای از تقاضای داخلی به تولید الکل از نیشکر بجای نفت می باشد. ترکیب این دو عامل در خلال دوره‌ای که تقاضا تثبیت شده بود و حتی در حال کاهش بود منتج به کاهش شدید سهم نفت وارداتی از ۵۰ درصد به ۲۰ درصد در بین سالهای ۸۴-۹۷۹ گردید. در پایان سال ۱۹۸۴ تولید روزانه از مرز ۵۰ هزار بشکه در روز گذشت که میدان نفتی کامپوس بیش از نیمی از آن را بخود اختصاص داده بود. ذخایر نفتی میادین ساحلی احتمالاً به میزان ۲۶ میلیون بشکه است و با برنام‌های گزینشی الکل که در حال پیشرفت قابل ملاحظه‌ای است، انتظار می رود بهرزیل در زمینه انرژی، در دهه ۹۰ به خود کفایی برسد.

برنامه ریزی در زمینه تولید الکل در سال ۱۹۷۶ با تاسیس شرکت پروالکل (PROALCOOL) آغاز گردید. از آن زمان هزاران هکتار مزرعه به زیر کشت نیشکر رفته اند و دهها کارخانه که نیشکر را به الکل تبدیل می کنند بوجود آمد، (تنها ۳۴ کارخانه در شمال غربی ایالت ساو پائولو) که ظرفیتی حدود ۹۰ میلیون هکتولیترا الکل را در سال دارا است. اما تاثیرات محیطی این تولیدات شدید می باشد (با اینکه سوخت الکل در موقع مصرف آلودگی کمی ایجاد می کند زیرا له‌های سمی زیادی در اثر تولید آن بوجود می آید) و فشار اقتصادی آن در سطح کلان قابل توجه بوده است. بواسطه ۲۰ درصد الکل (اتانول) که می‌باید در سوخت اتومبیل^(۱) مورد استفاده قرار گیرد، در سالهای اخیر در صنایع اتومبیل سازی و کامیون سازی بهرزیل تغییراتی بوجود آمده اند، بطوریکه بخش عمده‌ای از تولیداتشان موتورهای است که صد درصد بوسیله الکل یا ترکیبی از الکل و بنزین (Gasohol) می‌سوزد، در نتیجه در سال ۱۹۸۴، ۴۵ درصد از مصرف، سوخت با الکل بود. تولید الکل در سال ۱۹۸۴،

الکل اتیلک = Ethanol (1)

به ۸۵ میلیون هکتولیتتر تخمین زده شده است، که این میزان دو برابر تولید در سال ۱۹۸۲ و معادل ۱۲۰ هزار بشکه نفت در روز است. بنابراین حدود $\frac{1}{3}$ صرفه جویی های برزیل در واردات نفت را می توان به الکل نسبت داد و $\frac{2}{3}$ دیگر را به اکتشافات نفتی.

جدول شماره ۶

تولید انرژی	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
نفت خام (هزار بشکه در روز)	۱۷۱	۱۸۷	۲۲۰	۲۶۸	۳۳۹	۴۷۴	۵۶۳
برق حرارتی (میلیون مگاوات ساعت)	-	۱۰/۶	۱۱/۴	۱۰/۹	۱۰/۵	۱۱	-
برق آبی (میلیون مگاوات ساعت)	-	۱۲۸/۹	۱۳۰/۸	۱۳۱/۱	۱۵۱/۵	۱۷۵	-
کل	-	۱۳۹/۵	۱۴۲/۲	۱۵۲	۱۶۲	۱۸۶	-
الکل (میلیون لیتر)	-	-	-	۵۵۱۸/۸	۷۹۵۰/۳	۹۱۰۰	۱۱۰۷۰
ذغال سنگ (هزار تن)	-	۵۲۲۲	۵۶۸۹	۶۳۲۶	۶۷۳۷	۶۳۰۰	۷۲۰۰ ^(۱)

(۱) مقدماتی

ساخته: EIU, Country Profile, 1986-87.

فعالیت های بازرگانی خارجی برزیل از نظر تاریخی به عهد استعمار و تسلط پرتغال برمیگردد. پرتغالیها با بکارگیری نیروی کار فراوان و ارزان و برده ها و در اختیار گرفتن ملاک بزرگ ، در طول چهار قرن، تجارت خارجی کشور را با تولید تک محصولاتی نظیر شکر، طلا، پنبه و قهوه تنظیم نموده و در هر دوره این کشوریکی از چهار محصول فوق را بطور عمده صادر ، و نیازهای خود را از طریق کشور استعمارگر و کشورهای دو ست و هم پیمان آن کشور تهیه می کرد. در دوران امپراتوری که همزمان با انقلاب صنعتی بود، کشور انگلستان ، جانشین استعمار پرتغال شده و تجارت خارجی کشور را بر اساس غارت منابع طبیعی و مواد خام و وارد نمودن کالاهای ساخت انگلیس شکل داد و اکثر صادرات کشور بصورت محصولات کشاورزی و مواد اولیه بود. اما با الفبا بردگی و آغاز دوران جمهوری در کشور، حرکت هایی در جهت صنعتی نمودن کشور آغاز گردید که در پاره ای موارد ناکام ماند و با اوج گرفتن نا آرامیها و تشنجات در کشور، بواسطه وخیم تر شدن اوضاع اقتصادی و تحریکات خارجی، جمهوری ساقط و تا سال ۱۹۳۵ مجدداً "سیستم تجاری و اقتصادی کشور عمدتاً بر پایه کشت قهوه استوار بود. با شروع جنگ جهانی اول و درگیریهای دول استعمارگر، این کشور تا حدودی توانست در غیاب آنها ، جریان صنعتی کردن خود را سرعت بخشد و با سیاستهای جانشینی واردات و ایجاد موانع گمرکی زمینه را برای گسترش صنعت در کشور بوجود آورد. ولی هنوز محصولات کشاورزی و مواد اولیه اقلام مهم صادراتی کشور را تشکیل میداد. جنگ جهانی دوم نیز به افزایش قیمت های کالاهای صادراتی فوق که در افزایش تقاضا بوجود آمده بود دامن زد و شرایط را از نظر مالی و تامین سرمایه لازم برای گسترش

صنعت در کشور بوجود آورد. در فاصله سالهای ۶۴-۹۴۵ کشور همچنان سیاستی کاملاً مبتنی بر جانشینی واردات را در پیش گرفته بود. از سال ۹۶۴ به بعد روند سیاست اقتصادی با گسترش بخش صنعت در کشور و رشد تولیدات مازاد بر نیاز داخلی و گسترش حجم بدهیها به طرف توسعه صادرات متمایل گردید و از این زمان تولیدات صنعتی در صدم درصد در کشور قرار گرفت. همواره سعی کشور برای این قرار داشته است که با گسترش صادرات بتواند بخشی از کسریهای حساب جاری و بدهیهای فزاینده خود را جبران نماید. پس از افزایش مجدد قیمتتهای جهانی نفت در سال ۱۹۷۹، ابتدا تصمیم مقامات کشور مبتنی بر کاهش ارزش پول داخلی، آزاد کردن سیستم تجارت خارجی و پایین آوردن سطح تقاضای داخلی بود، لکن این سیاست در عمل اجرا نشد و در سال ۱۹۸۰ سعی دولت بیشتر در جهت مهار کردن انتظارات تورمی متمایل شد. با وجود اینکه کلیه سیاستها و اقدامات با هدف مهار تورم فزاینده (در سال ۱۹۸۳، نرخ تورم به بیش از دو برابر برودر حدود ۲۱۱ درصد رسید) صورت می گرفت، لکن تاثیر سیاستهای متناقض نظیر تضعیف کروزیرو در فوریه ۱۹۸۳ و حذف یا کاهش سوبسیدهای گندم و نفت و حوادث غیرقابل پیش بینی مانند سیل و خشکسالی موجب افزایش بیشتر تورم گردید. از طرف دیگر کاهش شدید واردات بعنوان یک عامل مثبت در بهبود وضعیت خارجی عمل می نمود. در سال ۱۹۸۳ واردات بمیزان ۳۱ درصد کاهش و صادرات به میزان ۸ درصد افزایش یافت، که مازادی بمیزان $\frac{6}{5}$ میلیارددلار برای کشور به همراه داشت. هرچند که این مازاد تنها $\frac{2}{3}$ هزینه بهره بدهیهای خارجی را تامین می نمود. با بهبود رکود جهانی و بهتر شدن موقعیت صادرات و تداوم کاهش واردات این مازاد در سال ۱۹۸۴ به رقم ۱۳ میلیارددلار رسید.

سیاست بازرگانی خارجی :

oooooooooooooooooooooooooooo

سیاست بازرگانی خارجی برزیل مبتنی بر تشویق صادرات
بر اساس سیاست نرخ ارز مناسب و سایر مشوقها، از قبیل بخشودگیهای
مالیاتی صادرات و اعطای اعتبارات صادراتی با شرایط سهل میباشد.
البته برای جلوگیری از درآمدهای با درآمد حاصل از درکنندگان و همچنین
ممانعت از برقراری عوارض جبرانی (Countervailing Duty)
توسط کشور واردکننده در مقابل با سوبسیدهای صادراتی، مالیاتهای
صادراتی نیز وضع می شوند. نکته مهمی که در مورد صادرات، بدنبال
سیاستهای حمایتی، در برزیل بوجود آمده این است که صادرات ایمن
کشور مواجه با عوارض جبرانی و اقدامات ضد دامپینگ از طرف کشورهای
واردکننده (بیشتر آمریکا و بازار مشترک اروپا) شده و برزیل را وادار
نموده است که مالیاتهای تحت عنوان مالیاتهای صادراتی برقرار
نماید. نرخ این مالیاتها بین یک تا ۲۵ درصد بوده و عمدتاً "در مورد صادرات
به آمریکا اعمال می شود.

مهمترین ابزار کنترل واردات تا سال ۱۹۸۴، سیستم سهمیه-
بندی ارزی بود که توسط اداره خارجه بانک مرکزی برزیل تعیین میشد.
بر اساس این سیستم، بودجه کل واردات سالانه که توسط واردکنندگان
عمده تنظیم می شد به شورای ملی بازرگانی خارجی اعلام شده، سپس
این شورا کل مبلغ دلاری مجاز برای واردات را تصویب می نمود، علیرغم
تعیین بودجه وارداتی، بسیاری از واردات مشمول معافیت های گمرکی
و تخفیف های شدند، بطوریکه در سال ۱۹۸۲ تنها ۱۱ درصد واردات شامل
حقوق گمرکی شدند. این رقم در نیمه اول سال ۱۹۸۳، ۸ درصد واردات را
شامل می شده است در نیمه دوم سال ۱۹۸۴ نرخ رسمی تعرفه ها نیز تا حدود

جدول شماره ۷- ارزش افلام عمده صادرات

(واحد: میلیون دلار)

۱۹۸۵	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۲	
۲۶۰۷	۲۸۵۶	۲۳۴۷	۲۱۱۲	قهوه
۲۵۴۵	۲۵۶۶	۲۵۶۲	۲۱۲۲	سوپا
۲۳۶۵	۲۳۳۲	۲۱۰۵	۲۱۹۲	مواد معدنی
۲۳۲۲	۲۳۱۸	۱۷۰۸	۱۱۲۷	فولاد و محصولات مربوط به آن
۲۱۵۲	۱۹۸۷	۱۵۳۳	۱۵۹۶	کالا های سرمایه ای
۱۸۵۴	۲۲۹۳	۱۷۷۷	۱۲۷۵	کفش و پوشاک
۱۶۸۸	۱۳۵۴	۱۲۴۸	۱۷۱۸	وسایل حمل و نقل
۱۶۲۹	۱۸۳۶	۱۱۶۰	۱۴۵۰	ساخت و روغن
۱۵۶۹	۱۹۱۳	۱۴۰۵	۱۰۷۵	مواد شیمیایی
۹۳۲	۸۶۲	۸۲۸	۸۱۰	گوشت
۷۷۱	۶۵۶	۵۵۲	۴۲۷	کاکائو
۷۵۲	۱۴۱۴	۶۰۸	۵۷۵	آب پرتغال
۵۹۱	۷۹۳	۵۵۰	۴۸۷	کافه و خمیر کافه
۳۷۴	۶۰۹	۵۵۲	۵۸۱	شکر
۸۶	۸۸	۸۷	۸۷	درصد از کل صادرات کشور

Bank of Boston, Brazil in Figures, 1986.

ماخذ:

زیادی کاهش یافت. همچنین مالیات برفروش ارز برای واردات نفت
بایک نوع مالیات عمومی داخلی برفروش تولیدات نفتی جانشین گردید.
سرانجام اختیارات "شورای ملی بازرگانی خارجی" در زمینه
محدودیت‌های وارداتی لغو و بودجه واردات براساس تعیین برنامه
سالانه صورت میگیرد.

آ ماره‌ای تجارت خارجی:

oooooooooooooooooooo

مازاد تجاری غیرمنتظره‌ای که از سال ۱۹۸۲ به بعد شاهد آن
بودیم، عمدتاً "بدلیل محدود نمودن واردات، که در سال ۱۹۸۳ بقیه‌های
اسمی ۲۵/۳ درصد، در سال ۱۹۸۴ ۱۷/۲ درصد و در سال ۱۹۸۵ ۵/۲ درصد کاهش
داشته، بوده است. از طرف دیگر سیاست‌های نرخ ارز همراه با مشوقه‌های
صادراتی و رکود داخلی کمک شایانی در افزایش صادرات کشور نمودند،
بطوریکه در بین سال‌های ۸۴-۱۹۸۲ صادرات کشور بمیزان ۳۳/۹ درصد افزایش
یافته و تنها در سال ۱۹۸۵، علی‌رغم رشد قابل توجه تولید ناخالص داخلی،
بمیزان ۵ درصد کاهش داشت.

واردات کالاهای اساسی هنوز نقش مهمی را در ترکیب واردات
کشور ایفا می‌کنند.

کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای در سال ۱۹۸۴ تحت تاثیر کاهش
سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی بود، در حالی‌که تجدید حیات آن در سال
۱۹۸۵ بدلیل افزایش نیازهای صنعتی بخش خصوصی بوده است.

در فاصله سال‌های ۸۵-۱۹۸۲ برزیل شاهد نوسانات شدیدی در سهم
کالاهای عمده در کل صادرات بوده است. صادرات کالاهای صنعتی بدلیل از
دست دادن بازار فولاد و مواد شیمیایی امریکا در سال ۱۹۸۵ دچار کاهش

جدول شماره ۸- ارزش اقلام عمده واردات (واحد: میلیون دلار)

۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	
۵۵۶۵	۶۸۹۹	۸۱۹۹	۱۰۱۴۹	مواد سوختی و روغن
۱۸۱۳	۱۶۴۸	۱۸۹۵	۲۸۲۶	کالاها و سرمایه‌های
۱۵۴۸	۱۷۵۹	۱۶۲۵	۱۹۶۵	مواد شیمیایی
۸۶۵	۸۹۰	۷۶۸	۸۹۶	مواد معدنی
۷۱۹	۸۲۵	۹۰۵	۸۴۸	غلات
۴۷۰	۵۰۳	۶۱۱	۴۴۶	وسایل حمل و نقل
۸۳	۹۰	۹۱	۸۸	درصد از کل واردات کشور

Bank of Boston, Brazil in Figures, 1986.

مأخذ:

گردید. در فاصله زانوویه تا اکتبر سال ۱۹۸۵، برزیل توانست به یک مازاد تجاری ۳۳۹۵ میلیون دلاری با آمریکا و ۳۶۱۸ میلیون دلاری با کشورهای اروپایی دست یابد. همچنین این کشور در سال ۱۹۸۵ به یک مازاد تجاری به میزان ۵۶۷ میلیون دلار با کشورهای عضو شورای همکاری متقابل اقتصادی (کومکن) دست یافته است.

برزیل با اتحادیه ائتلافی آمریکای لاتین (Aladi) روابط تجاری و اقتصادی داشته و هرچند اخیراً "نوساناتی در تجارت با این کشور بوجود آمده اما این روند در سال ۱۹۸۵ اروپه بهبود یافته است.

جدول شماره ۹- توزیع منطقه‌ای صادرات و واردات (واحد: درصد از کل)

واردات					صادرات					
۱۹۸۵	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	(۱) ۱۹۸۵	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۱		
۱۹/۹	۱۶/۵	۲۳/۱	۲۰	۱۵/۹	۲۶/۴	۳۸/۵	۲۳/۱	۲۰	۱۷/۷	آمریکا
۱۳/۹	۱۳/۱	۱۲/۱	۱۲/۶	۱۳/۵	۲۴/۴	۲۲/۸	۲۶	۲۷	۲۵/۵	کشورهای اروپایی
۲۶/۸	۳۰	۲۲	۲۴/۸	۲۳/۳	۹/۹	۹/۲	۹/۲	۹/۴	۱۰/۵	کشورهای عضو اوپک (۲)
۱۰/۳	۱۱/۵	۹/۵	۱۱/۵	۹/۷	۶/۷	۸/۶	۷/۷	۱۱/۵	۱۶	کشورهای آلائی
۴/۲	۴	۳/۶	۴/۵	۵/۶	۵/۵	۵/۶	۶/۵	۶/۳	۵/۲	ژاپن
-	-	-	-	-	۴	۵	۶/۶	۵/۹	۷/۳	کومکن
۳	۲/۴	۲/۸	۳/۲	۲/۸	۳	۳/۱	۲/۶	۲/۴	۲/۳	اتحادیه آزاد تجاری اروپا (۳) (EFTA)

(۱) - سال ۱۹۸۵ زانوویه تا اکتبر محاسبه شده است.

(۲) - اوپک شامل کشورهای اکوادور و ونزوئلا نیز می‌شود.

(۳) - European Free Trade Association.

تحولات تراز پرداختها :

oooooooooooooooooooo

در فاصله ۸۶-۹۸۱ تغییرات قابل ملاحظه‌ای در شکل تراز پرداختهای برزیل بوجود آمده که عمدتاً "در شکل بحران بدهی ها خود را نشان داده است .

حساب جاری - روند مثبت حساب جاری در نتیجه مازاددهی‌های تجاری موثری است که در سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ نباشته شده‌اند، اگرچه کسری بخش خدمات همچنان بعنوان یک مشکل اساسی برای مسئولین باقی مانده است . بسیاری از این کسری ناشی از پرداخت‌های بهره‌می باشد که ۶۳ درصد پرداختهای خارجی را در سال ۱۹۸۵، ۶۴ درصد در سال ۱۹۸۴ و ۶۵ درصد در سال ۱۹۸۳، در بر می‌گرفت . سایر هزینه‌های بخش خدمات نظیر کشتیرانی کاهش یافته که عمدتاً "بدلیل تغییر و تحولات در هزینه‌های بین‌المللی حمل و نقل و رشد ناوگان تجاری برزیل بوده است .

حساب سرمایه :

oooooooooooooooooooo

از سالهای ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲ مسئولین تکیه خود را بر روی مازادهای حساب سرمایه برای جبران هزینه‌های سنگین در پرداختهای بخش خدمات متمرکز نمودند . موسسات و وام‌دهنده‌ها چند جانبه نیز نقش قابل توجهی در عرضه سرمایه به کشور ایفا نمودند، در عین حال، تقسیط مجدد و امهابه بهبود وضعیت سرمایه‌های مورد نیاز کشور که خود بعنوان یک درآمد محسوب می‌گردید کمک می‌کرد .

(واحد: میلیون دلار)

(۱)	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	تراز پرداختها
	۲۵۶۳۹	۲۷۰۰۵	۲۱۸۹۹	۲۰۱۷۵	۲۳۲۹۳	صادرات (فوب)
	۱۳۱۸۹	۱۳۹۱۶	۱۵۲۲۹	۱۹۳۹۵	۲۲۰۹۱	واردات (فوب)
	۱۲۴۵۰	۱۳۰۸۹	۶۲۷۰	۷۸۰	۱۲۰۲	تراز تجاری
	-۱۳۲۵۰	-۱۲۷۲۳	-۱۳۴۱۵	-۱۷۰۸۲	-۱۳۱۳۵	تراز خدمات
	۳۲۵۰	۳۲۰۳	۲۴۲۲	۳۲۹۳	۳۶۲۷	درآمدها
	۱۶۵۰۰	۱۵۹۴۶	۱۵۸۵۷	۲۰۳۷۶	۱۶۷۸۲	هزینه‌ها از جمله:
	۱۰۲۰۰	۱۰۲۰۳	۱۰۲۶۳	۱۲۵۵۰	۱۰۳۰۵	بهره
	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۸	-۸	۱۹۹	خالص پرداختهای انتقالی
	-۶۵۰	۵۱۷	-۶۸۳۷	-۱۶۳۱۰	-۱۱۷۳۲	تراز حساب جاری
	۱۳۰۰	۶۱۱۲	۱۵۳۸	۷۸۵۱	۱۲۷۷۳	خالص انتقالات سرمایه‌ای
	۸۰۰	۱۰۷۶	۱۳۵۹	۲۵۲۷	۲۳۲۶	خالص سرمایه‌گذاری
	۱۰۸۲۸	۱۳۵۶۵	۸۱۵۳	۱۲۵۱۵	۱۵۵۵۲	بدهیهای بلندمدت و میان مدت
	-۹۷۱۸	-۷۸۱۶	-۹۱۲۰	-۶۹۵۲	-۶۴۲۲	استهلاک وامها
	-۵۱۰	-۷۱۱	۱۱۴۶	-۲۵۹	۱۳۱۵	سایر
	-۷۳۶	۲۰۳	-۶۷۰	-۳۶۹	-۲۱۲	از قلم افتادگیها و اشتباهات
	۱۲	۷۰۳۳	-۵۹۶۹	-۸۸۲۸	۶۲۵	تراز کلی

(۱) - مقدماتی

EIU, Country Profile. 1986-87.

مأخذ:

منابع و مأخذ:

.....

۱- لاتین :

1-South America, Central America and the Caribbean,

Yearbook 1986.

2-EIU, Country Profile, 1986-87.

3-International Financial Statistics 1987.

4-Bank of Boston, Brazil in Figures 1986.

5-Exte Bank, Country Survey 1/87, Brazil.

6-IMF, Direction of Trade Statistics Yearbook 1986.

7-F.A.O. Yearbook of Forest Products - 1984.

۲- فارسی :

۱- آرائس - میگل ترجمه سرابی - مینا، برزیل : مردم و دولت آن .

چاپ اول ، تهران ، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۷.

۲- بانک مرکزی ایران - اداره بررسیهای اقتصادی . مروری بر

تحولات سیاستهای ارزی و بازرگانی برزیل، فروردین ۱۳۶۵.

۳- هفته نامه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران . شنبه ۲۷

فروردین ۱۳۶۷، شماره ۱.

۴- روزنامه دفاتر بازرگانی خارج از کشور . یکشنبه ۶۷/۳/۸، شماره

۰۷۶